

Bedrijfswetenschappen

TWEEDE GRAAD

DOORSTROOMFINALITEIT

Domeinverantwoordelijke: an.buckinx@ovsg.be

Coördinator secundair onderwijs: Ellenvandenblock@ovsg.be

OVSG vzw • Onderwijsvereniging van Steden en Gemeenten • Bischoffsheimlaan 1-8, 1000 Brussel

Bedrijfswetenschappen

1. Plaats in de matrix

2. Logische vervolgopleidingen

3. Curriculum

3.1. Overzicht curriculumcomponenten

3.2. Eindtermen basisvorming

3.3. Cesuurdoelen

- Overzicht wetenschapsdomeinen
- Algemene Economie
- Uitgebreide bedrijfswetenschappen en recht

4. Bronnen en verwijzingen

1. Plaats in de matrix

De matrix is het nieuwe model waarin het volledige studieaanbod van het secundair onderwijs wordt geordend. Deze matrix omvat 8 studiedomeinen en 3 finaliteiten. De finaliteiten geven aan waarop de leerling wordt voorbereid: doorstromen naar het hoger onderwijs (doorstroomfinaliteit), naar de arbeidsmarkt (arbeidsmarktfinaliteit) of naar beide (dubbele finaliteit).

Via deze interactieve link: <https://www.kwalificatiesencurriculum.be/opleidingen> kan je de opleidingen bekijken per studiedomein, per finaliteit en per graad. Je kan onder andere ook onderzoeken met welke nieuwe opleiding een 'oude' studierichting concordeert.

Domein: Economie en organisatie			
Doorstroomfinaliteit		Dubbele finaliteit	Arbeidsmarktfinaliteit
Domeinoverschrijdend ASO	Domeingebonden TSO/KSO	TSO/KSO	(D) BSO
2de graad		2de graad	2de graad
	Bedrijfswetenschappen	Bedrijf en organisatie	Organisatie en logistiek
		Toerisme	
3de graad		3de graad	3de graad
	Bedrijfswetenschappen	Bedrijfsorganisatie	Onthaal, organisatie en logistiek
		Commerciële organisatie	Logistiek
		Internationale handel en logistiek	
		Toerisme	

2. Logische vervolgopleidingen

Het secundair onderwijs bereidt jongeren ook voor op het functioneren op de arbeidsmarkt en/of het doorstromen naar het hoger onderwijs en vervolgopleidingen.

Bij het ontwikkelen van de specifieke eindtermen is er rekening gehouden met logische vervolgopleidingen in het hoger onderwijs. Deze afstemming wil ertoe bijdragen om het studiesucces van leerlingen te verhogen.

De website www.onderwijskiezer.be helpt de zoektocht naar een toekomstige studierichting te vergemakkelijken.

3 ^E GRAAD	HOGER ONDERWIJS	
	PROFESSIELE BACHELOR	ACADEMISCHE BACHELOR
Bedrijfswetenschappen	Onderwijs Handelswetenschappen en Bedrijfskunde	Gecombineerde studiegebieden (International Affairs, Sociaal- economische wetenschappen) Handelswetenschappen en Bedrijfskunde

3. Curriculum

3.1. Overzicht curriculumcomponenten

Eindtermen basisvorming: <ul style="list-style-type: none">- Eindtermen basisvorming doorstroomfinaliteit
Cesuurdoelen: <ul style="list-style-type: none">- Economie:<ul style="list-style-type: none">o Algemene economieo Bedrijfswetenschappen en recht

3.2. Eindtermen basisvorming

Naast het specifiek gedeelte en complementair gedeelte bevat elke opleiding van het secundair onderwijs een deel basisvorming. Voor alle finaliteiten zijn de eindtermen van de basisvorming in 16 sleutelcompetenties ondergebracht. Voor elke finaliteit is er een set van eindtermen.

De eindtermen voor de basisvorming van de doorstroomfinaliteit, de eindtermen voor de basisvorming van de dubbele finaliteit en de eindtermen voor de basisvorming van de arbeidsmarktfinaliteit vind je op:

www.onderwijsdoelen.be.

3.3. Cesuurdoelen

Voor de 2de graad van het secundair onderwijs gelden cesuurdoelen. Deze doelen zijn afgeleid van de specifieke eindtermen (SPET) voor de 3de graad. Een selectie van specifieke eindtermen werd geselecteerd om cesuurdoelen van af te leiden. Deze cesuurdoelen moeten de leerlingen **op het einde van de 2de graad behalen**.

▪ Overzicht wetenschapsdomeinen

Het specifieke gedeelte van de opleidingen van het secundair onderwijs zijn opgebouwd uit doelstellingen die uit **verschillende wetenschapsdomeinen** komen. Alle mogelijke wetenschapsdomeinen van het secundair onderwijs staan in de tabel hieronder in de eerste kolom.

Elk wetenschapsdomein omvat verschillende **onderdelen**. Deze onderdelen worden soms bouwblockjes genoemd. Ze vormen als het ware de onderdelen van de opleiding. Zo bestaat het wetenschapsdomein 'wiskunde' bijvoorbeeld uit de onderdelen 'uitgebreide wiskunde ifv economie', 'gevorderde wiskunde', 'uitgebreide statistiek', 'uitgebreide wiskunde ifv wetenschappen' en 'toegepaste wiskunde'. Het onderdeel 'toegepaste wiskunde' is vervolgens verschillend gedefinieerd naargelang de toepassing in die opleiding.

Per opleiding is vervolgens **een selectie gemaakt van onderdelen** die voor de opleiding in kwestie van toepassing is. Dat wil ook zeggen dat overheen verschillende opleidingen het mogelijk is dat dezelfde onderdelen worden gebruikt. Zo zie je het onderdeel 'Algemene economie van het wetenschapsdomein Economie zowel in de opleiding Bedrijfswetenschappen als in Economische wetenschappen terugkomen.

In de tabel hieronder staan de onderdelen van de wetenschapsdomeinen voor de verschillende richtingen van de 3de graad. De onderdelen die in het **zwart** staan geschreven, zijn de **onderdelen die in de 2de graad al (deels) aan bod komen**. De onderdelen die in het **grijs** staan geschreven, zijn de onderdelen die pas in **de 3de graad** aan bod komen. Deze manier van voorstellen geeft inzicht in het geheel van onderdelen -en de bijhorende doelstellingen- van de volledige opleiding.

	Bedrijfswetenschappen	Economische wetenschappen (Economie-wiskunde)
Wetenschapsdomein		
Algemene doorstroomcompetenties	Generieke doorstroomcompetenties	Generieke doorstroomcompetenties Historisch en cultureel bewustzijn
Wiskunde	Uitgebreide wiskunde i.f.v. economie	Gevorderde wiskunde
Informaticawetenschappen	Algoritmen en Programmeren modelleren en simuleren	Algoritmen en Programmeren modelleren en simuleren
Economie	Algemene Economie Uitgebreide bedrijfswetenschappen en recht	Algemene economie Bedrijfswetenschappen en recht

▪ Algemene Economie

Uitgangspunt van dit onderdeel:

In de basisvorming werd de werking van de markten en de economie summier bestudeerd. De specifieke eindtermen algemene economie bieden een kader om de werking van de economie te analyseren vanuit een breed maatschappelijk perspectief. Het bestuderen van modellen, indicatoren en concepten aan de hand van actuele of historische gebeurtenissen en situaties biedt inzicht in zowel macro- als micro-economie.

16.1.1*	Doelzin
	De leerlingen analyseren hoe de consument en de producent hun keuzegedrag optimaliseren.
	Met inbegrip van kennis
	*Feitenkennis
	- Vakterminologie inherent aan de afbakening van het cesuurdoel waaronder behoeften, schaarste, welvaart en welzijn, toegevoegde waarde
	*Conceptuele kennis
	- De keuze van de consument: soorten goederen, preferenties - De keuze van de producent: productiefactoren, het kosten- en opbrengstenverloop, winstmaximalisatie, optimale productiegroote
	*Procedurele kennis
- Berekenen, grafisch voorstellen en interpreteren van kosten, opbrengsten, break-even point, winstmaximalisatie, optimale productiegroote	
Met inbegrip van dimensies eindterm	
*Cognitieve dimensie	Analyseren

16.1.2*	Doelzin
	De leerlingen analyseren de marktwerking bij volkomen concurrentie.
	Met inbegrip van kennis
	*Feitenkennis
	- Vakterminologie inherent aan de afbakening van het cesuurdoel waaronder volkomen concurrentie
	*Conceptuele kennis
	- Prijsvorming bij volkomen concurrentie: wet van vraag en aanbod, invloed van verschuivingen van vraag en aanbod op de evenwichtsprijs
	*Procedurele kennis
- Opstellen en analyseren van vraag- en aanbodschemata's	
Met inbegrip van dimensies eindterm	
*Cognitieve dimensie	Analyseren

16.1.3*	Doelzin
	De leerlingen analyseren de werking van de arbeidsmarkt.
	Met inbegrip van kennis
	*Feitenkennis
	- Vakterminologie inherent aan de afbakening van het cesuurdoel waaronder werkloosheidsgraad, werkzaamheidsgraad, participatiegraad, beroepsbevolking
	*Conceptuele kennis
	- Kenmerken van de beroepsbevolking zoals opleidingsniveau, ongekwalificeerde uitstroom - Vraag en aanbod van arbeid: kenmerken, beïnvloedende factoren zoals de markt van goederen en diensten, technologie - Soorten werkloosheid - Demografische kenmerken en evolutie van de beroepsbevolking - Loonvorming - Arbeidsmarktindicatoren: werkloosheidsgraad, werkzaamheidsgraad, participatiegraad, beroepsbevolking, jeugdwerkloosheid, knelpuntberoepen - Arbeidsmarktbeleid op relevante beslissingsniveaus: maatregelen ter bevordering van werkgelegenheid
	*Procedurele kennis
- Analyseren van de arbeidsmarktindicatoren in relatie tot overheidsmaatregelen.	
Met inbegrip van dimensies eindterm	
*Cognitieve dimensie	Analyseren

16.1.4*	Doelzin
	De leerlingen illustreren de rol van banken en beurzen met betrekking tot de werking van de kapitaalmarkt.
	Met inbegrip van kennis
	*Feitenkennis
	- Vakterminologie inherent aan de afbakening van het cesuurdoel waaronder aandelen, obligaties, dividend
	*Conceptuele kennis
	- De intermediaire rol van banken en beurzen
Met inbegrip van dimensies eindterm	
*Cognitieve dimensie	Begrijpen

16.1.7*	Doelzin
	De leerlingen verklaren de samenstelling van de belangrijkste economische aggregaten
	Met inbegrip van kennis
	*Feitenkennis
	- Vakterminologie inherent aan de afbakening van het cesuurdoel waaronder bruto binnenlands product (BBP), bruto nationaal product (BNP), reëel en nominaal BBP
	*Conceptuele kennis
	- BBP, BNP - Reëel en nominaal BBP - Productie in België: productiesectoren en toegevoegde waarde, evolutie per sector, regionale clustering
Met inbegrip van dimensies eindterm	
*Cognitieve dimensie	Begrijpen

16.1.8*	Doelzin
	De leerlingen analyseren internationale handel en internationale economische relaties.
	Met inbegrip van kennis
	*Feitenkennis
	- Vakterminologie inherent aan de afbakening van het cesuurdoel waaronder open economie, intracommunautaire en extracommunautaire handel
	*Conceptuele kennis
	- Open economie - Invoer, uitvoer - Internationale handel: motieven, handelsbelemmeringen, handelsakkoorden - Economische integratie: vrijhandelszone, douane-unie, economische unie - Globalisering - Internationale samenwerking: Europese Unie, Wereldhandelsorganisatie (WTO)
	*Procedurele kennis
	- Interpreteren van de gevolgen van handelsbelemmeringen op de marktwerking
	Met inbegrip van context
Met inbegrip van dimensies eindterm	
*Cognitieve dimensie	Analyseren

▪ [Uitgebreide bedrijfswetenschappen en recht](#)

Uitgangspunt van dit onderdeel:

In de specifieke eindtermen gaan we uitgebreid in op de werking en ontwikkeling van een bedrijf of organisatie als geheel door het bestuderen van de functionele managementdomeinen. De leerlingen verwerven inzichten in de rol van ondernemingen of organisaties in een complexe omgeving met een voortdurend evoluerende maatschappelijke context. De leerlingen ontwerpen een eigen ondernemingsconcept op basis van de verworven inzichten.

In de basisvorming zijn een aantal basisprincipes uit het burgerlijk en ondernemingsrecht aangebracht met het oog op zelfredzaamheid op juridisch en financieel vlak. In de specifieke eindtermen integreren we juridische aspecten

in bedrijfswetenschappen om inzicht te verwerven in relevante juridische concepten en de invloed daarvan op ondernemingsbeslissingen.

16.3.1* (= 16.4.1* EcWe)	Doelzin	
	De leerlingen lichten de belangrijkste ondernemingsvormen toe	
	Met inbegrip van kennis	
	*Feitenkennis	
	- Vakterminologie inherent aan de afbakening van het cesuurdoel waaronder > Onderneming > Beperkte en onbeperkte aansprakelijkheid	
	*Conceptuele kennis	
	- Onderneming - Beperkte en onbeperkte aansprakelijkheid - Natuurlijke en rechtspersonen - Kenmerken van Naamloze Vennootschap (NV), Besloten Vennootschap (BV), eenmanszaak	
	Met inbegrip van dimensies eindterm	
*Cognitieve dimensie	Begrijpen	

16.3.2* (= 16.4.2* EcWe)	Doelzin	
	De leerlingen registreren courante bedrijfsverrichtingen	
	Met inbegrip van kennis	
	*Feitenkennis	
	- Vakterminologie inherent aan de afbakening van het cesuurdoel	
	*Conceptuele kennis	
	- Registratie van ondernemingsverrichtingen in een dubbele boekhouding - Jaarrekening en de onderdelen ervan	
	*Procedurele kennis	
- Boeken van courante bedrijfsverrichtingen aan de hand van het boekhoudalgoritme: aankoop- en verkoopverrichtingen met inbegrip van btw en kortingen, creditnota, betaling, inning, lening en investering		
Met inbegrip van dimensies eindterm		
*Cognitieve dimensie	Toepassen	

4. Bronnen en verwijzingen

- www.kwalificatiesencurriculum.be/opleidingen : website waarop je matrix kan raadplegen
- www.onderwijsdoelen.be : website met laatste versies van de eindtermen
- www.vlaamsekwalificatiestructuur.be/kwalificatiedatabank : website van de Vlaamse kwalificatiestructuur
- www.ovsg.be/leerplannen/secundair-onderwijs : OVSG-website met servicedocumenten, screencasts, opleidingen ...